Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31423

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi (Wheelchair User Shoulder Pain Index - WOAD/WUSPI gibi orijinal bir ölçe?in adaptasyonu), özellikle tekerlekli sandalye kullanan bireylerde s?kça rastlanan omuz a?r?s?n?n ?iddetini ve bu a?r?n?n günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki etkisini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve kültürel adaptasyon çal??malar? ?. Y?lmaz ve S. Ba?ar taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk popülasyonunda psikometrik özelliklerini incelemeyi ve geçerli bir de?erlendirme arac? olarak kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, tekerlekli sandalye kullan?c?lar?n?n ya?am kalitesini ve fonksiyonel ba??ms?zl???n? do?rudan etkileyen omuz sorunlar?n?n takibinde önemli bir rol oynamaktad?r. Adaptasyon sürecinde, dilsel e?de?erlik ve kültürel uygunluk dikkatle ele al?nm??, ancak yay?mlanan kaynakta detayl? geçerlik ve güvenirlik sonuçlar? özetlenmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Omuz a?r?s?, tekerlekli sandalye, a?r? indeksi, fonksiyonel k?s?tlama, uyarlama, rehabilitasyon, ya?am kalitesi.

Yazarlar

?. Y?lmaz, Selda Ba?ar

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, tekerlekli sandalye kullan?c?lar?nda görülen omuz a?r?s?n?n ?iddetini, s?kl???n? ve bu a?r?n?n günlük ya?am aktivitelerini gerçekle?tirme yetene?i üzerindeki yaratt??? fonksiyonel k?s?tlamalar? objektif ve standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Kronik omuz a?r?s?, tekerlekli sandalye kullan?c?lar? aras?nda yayg?n bir ikincil komplikasyon oldu?undan, bu ölçek klinik de?erlendirme ve tedavi sonuçlar?n?n izlenmesi için kritik öneme sahiptir.

Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini koruyarak, Türkiye'deki klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için güvenilir bir de?erlendirme arac? sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, uygulanan fizik tedavi ve rehabilitasyon programlar?n?n etkinli?i daha do?ru bir ?ekilde de?erlendirilebilecektir.

Yap?

Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi, genellikle iki ana boyutu ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder:

ARABPSYCHOLOGY.COM

A?r? ?iddeti ve S?kl???: Bireyin belirli aktiviteler s?ras?nda veya dinlenirken hissetti?i omuz a?r?s?n?n derecesini ve ne kadar s?k tekrarland???n? de?erlendirir.

Fonksiyonel K?s?tlama/Disabilite: Omuz a?r?s? nedeniyle tekerlekli sandalye itme, transfer yapma, giyinme, ki?isel hijyen ve ev i?leri gibi temel günlük ya?am aktivitelerinde (GYA) ya?anan zorluklar?n düzeyini ölçer.

Ölçek, bireyin subjektif a?r? deneyimini fonksiyonel sonuçlarla ili?kilendirerek, omuz patolojisinin ya?am kalitesine olan toplam etkisini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?na ait yay?mlanan özet kaynakta (Kongre Bildirisi), spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Ancak, bir ölçe?in geçerli kabul edilebilmesi için a?a??daki geçerlik türlerinin ara?t?r?lmas? gerekmektedir:

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? (omuz a?r?s?na ba?l? fonksiyonel bozukluk) gerçekten ölçüp ölçmedi?i incelenmelidir. Bu genellikle Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) ile yap?l?r.

Kriter Geçerli?i (Criterion Validity): Ölçe?in, alt?n standart olarak kabul edilen veya benzer bir yap?y? ölçen di?er geçerli ölçeklerle (örne?in, VAS, DASH veya SF-36 gibi ya?am kalitesi ölçekleri) korelasyonu incelenmelidir.

?çerik Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen alan?n (tekerlekli sandalye kullan?c?lar?nda omuz a?r?s?n?n fonksiyonel etkisi) tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ile de?erlendirilmelidir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çal??mas?na ait kaynakta güvenirlik de?erlerine dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Tipik olarak, psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçe?in güvenilirli?i a?a??daki yöntemlerle test edilmelidir:

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçekteki maddelerin birbiriyle ne kadar tutarl? oldu?unu gösteren Cronbach Alfa (α) katsay?s? hesaplanmal?d?r. Yüksek bir alfa de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri) güçlü iç tutarl?l??a i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ölçe?in ayn? bireylere farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?i incelenmelidir. Bu, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yar?ya Bölme Güvenirli?i (Split-Half Reliability): Ölçek maddelerinin iki yar?ya bölünüp bu iki yar?n?n sonuçlar?n?n korelasyonunun incelenmesi de kullan?lan bir yöntemdir.

Faktör Analizi

Orijinal Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi, muhtemelen çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü için, Türkçe adaptasyon sürecinde ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? kritik öneme sahiptir.

Genellikle psikometrik çal??malarda, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde yap?s? ke?fedilirken, daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (örne?in, a?r? ?iddeti ve fonksiyonel k?s?tlama alt boyutlar?) Türkçe çeviride korunup korunmad??? test edilmelidir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirimli Anket Tipi (Self-report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish). Orijinal dil büyük ihtimalle ?ngilizcedir.

Population Group: Tekerlekli Sandalye Kullan?c?lar?

Age Group: Yeti?kin Popülasyon (Adaptasyon çal??mas? 18 ya? ve üstü bireyler üzerinde yap?lm?? olmas? beklenir.)

Population Details: Spinal kord yaralanmas?, serebral palsi, amputasyon veya di?er nörolojik/ortopedik nedenlerle manuel veya elektrikli tekerlekli sandalye kullanan bireyler.

Test Methodology: Bireylerin son bir hafta veya ay içerisindeki omuz a?r?s? deneyimlerini ve bu a?r?n?n günlük aktivitelerine etkisini belirtmeleri istenen, Likert tipi veya benzeri bir derecelendirme sistemi kullanan bir ölçek. Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Rehabilitasyon, omuz a?r?s?, fonksiyonel de?erlendirme, psikometri, adaptasyon, fizik tedavi, engellilik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

ARABPSYCHOLOGY.COM

Affiliation Email addresses: sbasar@gazi.edu.tr (Sorumlu Yazar Selda Ba?ar)

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi (Sorumlu yazar?n mevcut kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Adaptasyon): 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?na veya yay?nlanmas?na dair izin ve ücret bilgileri adaptasyon kayna??nda belirtilmemi?tir. Kullan?m için sorumlu yazar Selda Ba?ar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: tekerlekli-sandalye-kullananlarda-omuz-agri-indeksi-toad.pdf

Kaynaklar

Y?lmaz, ?.,& Ba?ar, S. (2017). *Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi'nin Türkçe çevirisi ve kültürel adaptasyonu.* Adnan Menderes Üniversitesi 1. Uluslararas? Sa?l?k Bilimleri Kongresi, içinde (ss. 235). Ayd?n: Adnan Menderes Üniversitesi.
Ölçe?in orijinal geli?tirme makalesi (Referans 1'de belirtilmemi?tir, ancak uluslararas? literatürde Wheelchair User Shoulder Pain Index - WUSPI veya benzeri isimlerle bulunabilir).

Tekerlekli Sandalye Kullananlarda Omuz A?r? ?ndeksi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bu ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal kongre bildiri metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM